

juli '63

anton felipe

tentoonstelling te paramaribo en willemstad 1963

schilderijen aquarellen gouaches

ANTON FELIPE OF DE METAMORFOSE VAN J. A. PHILIPSZOON

Wie zich de landschappen herinnert, die J. A. Philipszoon nog niet zo lang geleden liet zien, zal verrast zijn hem nu opnieuw als Anton Felipe te ontmoeten, een kunstenaar van een heel andere generatie naar het schijnt. En niet eens in schijn maar ook in werkelijkheid. Want in de kunst laten generaties zich niet naar leeftijd meten en is datgene wat men „rijper worden” noemt in veel gevallen een proces van jonger en vrijer worden, onafhankelijk tegenover tradities en gevestigde normen, en ook met minder ballast en overtolligheden.

Dr. Jaffé, de voortreffelijke Amsterdamse historicus en kenner der moderne kunst, heeft niet alleen het revolutionaire aangetoond in de „Spätstil” van vaak zelfs reeds zeer bejaarde kunstenaars maar ook de mening verkondigd, dat wij ons op het ogenblik waarschijnlijk in een periode bevinden, waarin het wezenlijke vooral tot stand wordt gebracht door kunstenaars, die reeds een zekere worsteling, een tijd van vaak moeilijk en tastend zoeken in de vorm van een eigen ontwikkeling achter zich hebben.

De zo lang eenzaam en onbekend gebleven Fries Gerrit Benner is daar een sprekend voorbeeld van. En ook Edgar Fernhout, hoewel jonger, zou men tot die groep mogen rekenen. En het lijdt geen twijfel, dat ook voor het karakter en de betekenis van het

recente werk, deze metamorfose van J. A. Philipszoon in Anton Felipe, de vaak tastende en moeizaam, soms ook stormachtige ontwikkeling van de kunstenaar en zijn stijl, zijn uitdrukkingsmiddelen, een onmisbare factor vormt.

Sprak men vroeger wel van de schilderende arts J. A. Philipszoon, dan mag deze kwalificatie nu wel in het vergeetboek raken. Want wie voor ons staat is de schilder-arts, een van degenen - wij kennen in Nederland de katholieke schilder H. Wiegersma, op Curaçao Engels - bij wie het medisch beroep en het kunstenaarschap tot twee volwaardige aspecten zijn uitgroeid, voor welke vaak uitputtende problemen, nachten zonder slaap en jaren zonder rust, dit de ene mens mag stellen, die beide werelden, beide beroepen, beide roepingen in zich verenigt.

Vrienden hebben van dichtbij kunnen ervaren, met welk een bezetenheid, met welk een heftige innerlijk geladenheid, uit welke diep-emotionele zielerørselen deze schilderijen worden geboren, met welk een zorg, aandacht en rust hij daarnaast medicus kan zijn. Maar ook degenen die bereid zijn naar zijn werk waarlijk te luisteren, open en zonder vooroordeel, luisterend van binnen, al komt het door de ogen, ook zij zullen in deze composities de heftige, gepassioneerde de extatische en soms zelfs demonisch-angst-

aanjagende innerlijke wereld verstaan, die hij daarin vertolkt, het fel brandend vuur van zijn hart en hartstocht, de vaak kwellende diepten van het leven, die wezenlijker zijn dan wat zich aan het oppervlak der alledaagse nuchterheid afspeelt.

Wat Anton Felipe schildert, draagt het stempel van onvoorwaardelijke authenticiteit en eerlijkheid, van artistieke en menselijke noodzakelijkheid, al behoort de „taal” waarin hij nu schildert tot een even noodzakelijk ontstaan aspect van een meer algemene ontwikkeling in de jonge kunst van nu. Wij kennen de namen, waarmee deze richting kunsthistorisch staat gerubriceerd, namen als Tachisme, Action-painting, Neo- of Abstract Expressionisme. Wij kennen ook de namen van pioniers als Jackson Pollock, Willem de Kooning, Karel Appel. Maar belangrijker is het telkens weer de intense bevrijding te ondergaan, de mogelijkheid als nooit te voren uitdrukking te kunnen geven aan een hevig en intens innerlijk leven door middel van een visuele gestalte, van vormen, lijnen en kleur, maar vooral ook door een lijfelijke dynamiek, een bewogen „schrift”, dat ook door de beschouwer moet worden hervoltrokken, een dynamisme waardoor deze ook zelf in beweging wordt gebracht.

Belangrijk is ook, te beseffen dat in deze schilderstaal een andere ruimtelijkheid, een

andere houding tot de ruimte wordt gerealiseerd, die slechts de consequentie is van die ene wending, reeds een halve eeuw geleden, toen de meerderheid der schilders de perspectivische ruimte-illusie verruilden voor wat schijnbaar het platte vlak (verf op linnen) maar in werkelijkheid de ruimte was, waarin de schilder en de beschouwer met het schilderij samen zijn: de onmiddellijke ruimte, men zou ook kunnen zeggen: de architectonische ruimte. Het bepaalt ook de sterk monumentale werking die deze schilderijen bezitten: zij voegen zich in de wand en bezielen de ruimte.

Anton Felipe koos zijn nieuwe nom de pinceau om zonder bijgedachten uitsluitend als schilder gewaardeerd te worden. Hij koos ook een naam met een klank die duidelijk aan zijn surinaams vaderland, zijn surinaamse jeugd herinnert en hij deed dit zonder twijfel niet ondoordacht. Want hij weet dat ook nu Suriname sterk in zijn werk doorklinkt, het Suriname dat in hem is, niet het Suriname dat men kan fotograferen of als landschap vastleggen. En daarmee behoort hij tot de generatie van jonge schilders, de generatie van een Guillaume Lo-A-Njioe, een Erwin de Vries, die ook ginds in Amsterdam bouwen aan een nieuwe Surinaamse schilderkunst.

Hans Redeker

Hoewel het ongebruikelijk is, dat de exposant zich tot de bezoeker richt, zou ik u willen vragen: is de abstracte kunst een verdachte zaak? Zelf heb ik daarop enigszins willen antwoorden door de opbouw van mijn tentoonstelling, die mijn ontwikkeling te zien geeft, uit mijn figuratief begin naar de nonfiguratieve werken die ik op het ogenblik maak. Daartoe dienen de drie panelen, die (1) mijn werk laten zien uit de jaren 1924-1926, toen ik als jong kunstenaar begon, vervolgens (2) het werk dat ontstond nadat ik in Europa werd geconfronteerd met de kunst die daar was geboren en (3) ten slotte de vrijere periode, waarin ik de noodzaak voelde volkomen te moeten breken met de conventies, al hield ik nog aan de uiterlijke voorstelling vast.

De grottentekeningen van Lascaux hebben voor mij veel betekend, door hun directheid, het elementaire, het heftige dat daarin leeft. Abstract in de zin van zonder voorstelling waren zij allerminst, maar zij wezen mij een weg. Die weg heeft mij verder geleid naar schilderijen, waarin geen uiterlijke voorstelling meer zichtbaar is, waarbij men niet meer kan spreken over „mooi” of „lelijk”, maar waarbij men iets moet ondergaan dat met het wezenlijke in ons te maken heeft, onverschillig of dit walgelijk, bruut, zachtmoedig of innig is. Iets waartoe men moet komen door meer te zien dan het doek, de verf, het vernis of de lijst. „Abstracte schilderijen” behoeven niet moeilijk te zijn. De meest eenvoudige mens kan de werking ervan ondergaan. Men moet zich alleen losmaken van bepaalde verwachtingen, opvattingen en tradities. Laat men het niet als onbescheidenheid opvatten, wanneer ik mij dergelijke ontboezemingen veroorloof. En laat men het feit dat ik medicus ben tijdelijk vergeten. Ik spreek hier alleen als de schilder van wat u hier bezoekt.

Anton Felipe
Amsterdam, juli 1963

AQUARELLEN

1 Paneel met aquarellen periode 1924-1926

Hoek Gemenelandsweg-Zwartenhovenbrugstraat
1924. Allereerste aquarel

Roodkrijt tekening

Waterverf, copie van een briefkaart

Waterverf, copie De Meloeneters van Murillo

Waterverf, copie aquarel Maris;

Monochroom, copie tekening, voorkomend in
portefeuille, eigendom Lands Boekerij

Waterverf, Javaanse nederzetting a d Kwattaweg

**2 Paneel met aquarellen.
periode 1945-1950**

Strand Noordwijk
Au Lapin Agile Montmartre Parijs
Amsterdam Winterse dag
Parijs, Place de la Republique (Gouache)
Spanje, Terras

**3 Paneel met aquarellen.
perode 1950-1962**

Parijs, Rue Tournefort
Aquarel rotstekening te Lascaux Frankrijk
Aquarel rotstekening te Lascaux Frankrijk
Abstracte tekeningen. Kleureninkt
Zelfportret, abstract

SCHILDERIJEN

4	Lascaux	Frankrijk	61 x 82 cm	olieverf
5	Lascaux	Frankrijk	72 x 105 cm	olieverf
6	Abstract		46 x 69 cm	olieverf
7	Abstract		52 x 72 cm	olieverf
8	Abstract		58 x 78 cm	olieverf
9	Abstract		62 x 81 cm	olieverf
10	Abstract		63 x 83 cm	olieverf
11	Abstract		63 x 83 cm	olieverf
12	Abstract		62 x 82 cm	olieverf
13	Abstract		62 x 83 cm	olieverf
14	Abstract		72 x 107 cm	olieverf
15	Abstract		83 x 93 cm	olieverf
16	Abstract		73 x 103 cm	olieverf
17	Abstract		73 x 103 cm	olieverf

18	Abstract	73 x 106 cm	olieverf
19	Abstract	83 x 123 cm	olieverf
20	Abstract	82 x 124 cm	olieverf
21	Abstract	93 x 133 cm	olieverf
22	Abstract	103 x 133 cm	olieverf
23	Abstract	107 x 142 cm	olieverf
24	Abstract	107 x 142 cm	olieverf
25	Abstract	108 x 133 cm	olieverf
26	Abstract	108 x 142 cm	olieverf
27	Abstract	108 x 142 cm	olieverf
28	Abstract	108 x 142 cm	olieverf
29	Abstract	108 x 143 cm	olieverf
30	Abstract	108 x 143 cm	olieverf
31	Abstract	108 x 143 cm	olieverf

PORTEFEUILLES

32 Portefeuille met aquarellen - figuratieven tot 1963

Parijs Notre Dame
Pont Alma Parijs
Haven Amsterdam
Haven Sta Cruz. Tenerife, Canarische Eilanden
Huizen te Paramaribo (olieverf op papier)
Montmartre Parijs

33 Portefeuille met abstracte aquarellen en gouaches

Aquarel abstract I	Gouache abstract I
Aquarel abstract II	Gouache abstract II
Aquarel abstract III	Gouache abstract III
Aquarel abstract IV	Gouache abstract IV
Aquarel abstract V	Gouache abstract V
Aquarel abstract VI	Gouache abstract VI

6.11

1870

tentoonstelling paramaribo willemsstad 1963

1 Zelfportret	n. t. k.
2 Paneeltje met baby	fl. 125,00
3 Verlovingsportret Lucila Boskaljon	n. t. k.
4 Koraalpoort Molenplein "Amsterdam"	fl. 60,00
5 Landschapje	fl. 60,00
6 Oude jaja op stoel	fl. 120,00
7 Kop in glanslicht	fl. 500,00
8 Uit het raam aanzicht	fl. 150,00
9 Boca San Michiel	fl. 300,00
10 De heuvel Flandan	fl. 300,00
11 Sjon D. op canapé	n. t. k.
12 Portret Sjon Gr.	n. t. k.
13 Klein portret L.E.	n. t. k.
14 De werkvrouw Clemence	fl. 275,00
15 Liggend naakt op canapé	n. t. k.
16 Oda Blinder voor raam	fl. 300,00
17 Jana gezeten	n. t. k.
18 Zittend naakt	fl. 1000,00
19 Heintje Kool Landhuis	fl. 700,00
20 Landhuis Mal Pais	fl. 600,00

Piscadera Bay Club

P.O. BOX 466
TEL.: 2 33 50

CURAÇAO (N.A.)

Titels en Prijzen, Schildswijen, Jean Pierre Rémon.

1:	Curacao in de avond.	Fls. 350,—
2:	Zeegezicht uit Hotel Intercontinental.	" 300,—
3:	Oude gevels in Curacao.	" 300,—
4:	Boten in de Haven.	" 350,—
5:	Avond aan het Spaanse Water.	" 300,—
6:	Spaansche Water.	" 350,—
7:	Scheveningen.	" 300,—
8:	Otrabanda.	" 350,—
9:	Rêverie.	" 100,—
10:	Tafelberg.	" 250,—
11:	Volendam.	" 100,—
12:	Cactus.	" 100,—
13:	Rif Fort.	" 150,—
14:	Boot van Zonen Smeets.	" 150,—
15:	Avondstemming in Piscadera Baai.	" 150,—

Vele indrukken van Europa bevinden zich in een map, die de Schilder gaarne U Toont. Met taalmoelijkheden stelt de heer v. Beuningen zich gaarne beschikbaar als Tolk
